

„Po 50-tich rokoch sa mi konečne podarilo zbaviť pochybností“

Juan Arana je emeritný profesor filozofie Sevillskej univerzity. Počas svojej kariéry bol hosťujúcim profesorom na Navarrskej univerzite a zúčastnil sa mnohých diskusií o zlučiteľnosti viery a rozumu. To je dôvod, prečo mnohí jeho kolegovia boli prekvapení, keď vlani v lete vydal knihu *Teológia pre neveriacich*, v ktorej opisuje svoju cestu k viere a k tomu, ako napokon pred dvoma rokmi prišiel k

presvedčení o pravdivosti
katolíckej viery.

23.09.2021

Ako by ste zhrnuli proces svojho obrátania?

Existuje mnoho druhov obrátania, no pre mňa sú obzvlášť významné dva. Filozofické obrátenie, ktoré spočíva v tom, že človek používa na objasnenie otázky existencie Boha svoje prirodzené dary – vzdelanie, inteligenciu a skúsenosť, ktoré získava skrze učiteľov alebo knihy, ktoré číta. Nemožno však povedať, že človek takto získa nadprirodzenú milosť, ani že urobil krok smerom k živému náboženstvu, ktoré ovplyvní celý jeho život.

Druhá forma obrátania je skutočne náboženská, ktorej podmienkou je

prijatie vonkajšej milosti, ktorá nám umožňuje vyznať, že Boh existuje, že jeho meno je Ježiš Kristus a že ustanovil Katolícku cirkev. Niekedy sa tieto dva druhy obrátenia spoja v jedno, inokedy jeden zatieni ten druhý.

Ja som nikdy nebol ateistom. Od 18 rokov som si bol celkom istý, že aj keď existencia Boha ako osobnej bytosti nie je dokázateľná ako matematické veta, dôkazy, ktoré hovoria v prospech jeho existencie, prevážia tie proti. No skutočnému náboženskému obráteniu som dlho odolával. V dôsledku krízy roka 1968 a môjho pobytu v Madride v tej dobe som mal isté mentálne zábrany, ktoré mi nedovolili povedať „áno, verím, že je to na sto percent tak“.

Aké pochybnosti ste mali?

Moje hľadanie bolo intelektuálne. To neznamená, že emócie, pocity alebo predstavivosť neboli pre mňa

dôležité, ale tie oblasti neboli v
mojom živote až také problematické.
Narodil som sa do šťastnej rodiny.
Rodičia ma milovali, so súrodencami
som dobre vychádzal. Počas svojho
života som stretol oveľa viac dobrých
ľudí ako zlých. Tiež som si našiel
ženu, do ktorej som sa hlboko
zamiloval a sme spolu už vyše 50
rokov. Pochybnosti som mal len na
intelektuálnej úrovni.

**Kedy by ste povedali, že vás viera
začala viac priťahovať?**

Vždy som sa chcel zbaviť svojich
pochybností, už od mladého veku. Vo
veku 20 rokov som si myslel, že by
som mal tieto pochybnosti raz a
navždy vyriešiť, lebo to bolo pre môj
život dôležité. Preto som vyštudoval
filozofiu a stal sa profesorom v tomto
odbore. Mal som šťastie, že som bol
platený za to, čo som robil rád.

A teraz, po 50-tich rokoch sa mi
konečne podarilo zbaviť pochybností

a postúpiť od nevery k viere. Moja kniha je svojím spôsobom vyrozprávaním tohto dlhého procesu a cesty niekoho, kto nepopiera vieru, ale komu pre jeho neustále pochybnosti chýba hlboké presvedčenie, a kto na to, aby sa definitívne nejako rozhodol, musí zvážiť každý aspekt zo všetkých uhlov. Nie preto, aby si bol stopercentne istý, pretože taká istota neexistuje, najmä v naozaj dôležitých otázkach. Ale aby si bol istý tak akurát, aby dokázal prijať identitu veriaceho človeka.

Rovnako ako človek, ktorý má zrazu tušenie, že nejaké číslo vyhrá v lotérii a je pripravený staviť všetko, čo má. Ak človek nie je schopný urobiť tento krok a staviť absolútne všetko, čo má, na určité číslo, v tomto prípade na Boha skrze Ježiša Krista a skrze Katolícku cirkev, nemôže povedať, že je stopercentne veriaci. Urobil som tento krok ešte len pred dvoma

rokmi a odvtedy žnem plody svojej celoživotnej práce, pochybností, utrpenia a tiež radosti.

Ako dlho vám trvalo napísať tú knihu?

Tú knihu som nenapísal za deň alebo mesiac. Písal som ju po častiach počas posledných dvadsiatic rokov. Kúsok po kúsku, keď som si vyriešil nejaké pochybnosti alebo keď som získal nejaké nové skúsenosti, napísal som kapitolu.

Myslíte si, že vaša kniha pomôže tým, ktorí neveria?

To je veľmi ťažké takto generalizovať. Tak ako existuje veľa druhov veriacich, existuje aj veľa druhov ateistov, pochybovačov a agnostikov. Je veľmi ťažké, priam nemožné, napísať nejaký recept, ktorý by fungoval pre všetkých. Pracoval som prakticky celý život na verejnej univerzite a vo filozofickom

prostredí, v ktorom väčšina ľudí sú neveriaci.

Všetci máme svoje pochybnosti, nádeje a určitým spôsobom aj svoju vieru. Každý musí hľadať istoty nevyhnutné pre zmysluplný život. Hľadanie pochybujúceho človeka je hľadanie zmyslu, ktorý zatiaľ ešte nenašiel, no dúfa v jeho nájdenie. Každému pochybujúcemu či ateistovi by som povedal, aby sa nevzdával nádejí, ktoré už v živote má, a že veci napokon nie sú až také čierne a pesimistické, ako sa môžu zdať v tých najhorších momentoch.

Nietzsche, Marx... Mnohí tvrdia, že ľudia veria v Boha len preto, aby našli nádej v čase strachu a utrpenia. Čo by ste im na to odpovedali?

Dominantný postoj vo filozofii posledných dvoch storočí sa prikláňa k ateizmu alebo aspoň k pochybnostiam a skepse. Vďaka

tomuto postoju vznikla takzvaná filozofia podozrievania, ktorá vkladá do zátvorky akúkoľvek údajnú pravdu alebo tvrdenie.

Osobne si myslím, že kritický postoj je v istom zmysle dobrý, pretože človek musí byť schopný posúdiť, ktoré tvrdenie je založené na rozumných dôvodoch a ktoré na pseudo-dôvodoch. Nikto nemôže povedať, že systematicky odmieta všetko, čo sa mu ponúka. Existuje celá hierarchia pochybností a tvrdení.

Čo je zaujímavé na filozofii je to, že človek nevyžaduje, aby mu všetko bolo úplne jasné a vo všetkom mal istotu, ale aby bol človekom schopným na niečo stavať. A stavím svoj život na to, čo považujem za najpravdepodobnejšiu pravdu.

To, čo by som kritizoval, je uzavretosť a to, keď niekto na všetko z princípu povie už dopredu „nie“. Je lepšie byť

ochotný zistiť, či to, čo je mi
prezentované ako pravda, odoláva
mojím pochybnostiam a skúmaniu.
Keď si úprimne zachováte postoj, v
ktorom sa snažíte byť trochu
neutrálni, nakoniec si všimnete, že
vo vnútri veci nie sú také
„skamenené“ ani nehybné, ako sa
môže zdať, a človek by mal
starostlivo zvážiť všetky za a proti.

Pekná hviezdna noc na lúke je taká
nádherná a krásna, že vás núti
premýšľať, či je naozaj možné, že
všetko okolo vás iba tak nejako je.
Musí to mať nejaký zmysel. Takže už
nejde o otázku, či existuje nejaký
zmysel, ale aký to má zmysel. A
akonáhle sa dostanete do tohto bodu,
konečne dospejete k záveru, že nie
sme sami a že sa oplatí na to stavať.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/po-50-
rokoch-sa-mi-konecne-podarilo-prestat-
pochybovat/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/po-50-rokoch-sa-mi-konecne-podarilo-prestat-pochybovat/) (07.08.2025)